

Lorena Ninčević

MLADIĆ I NJEGOVO BOG

© 2024 by SALESIANA d. o. o.
Omiška 8, Zagreb
salesiana@salesiana.hr
www.salesiana.hr

Za nakladnika: Mihovil Kurkut

Urednik: Matija Janeš

Lektura: Ivana Rimac

Oblikovanje naslovnice: Hrvoje Orlović

Prijelom: Salesiana d. o. o.

Tisak: Printera Grupa d. o. o., Sveta Nedelja

ISBN 978-953-205-285-5

Lorena Ninčević

MLADIĆ I NJEGOVOV BOG

sal.
esi
ana

Zagreb, 2024.

*Kakav će to biti susret, kad se budemo gledali
oči u oči, ja i ti, jedan čovjek i njegov Bog?*

PRVI DIO

Prvo poglavlje

Drugi je dan lipnja. Obitelj Čutura svjedoči početku jednoga kraja. Stjepan, njihov Stipe, leži u bolničkoj sobi. Izmoren je, ne može samostalno držati glavu. Ponire njome u mekani, dobro poznati, jastuk. Mogao bi točno izbrojiti koliko je dana proveo podupirući se njime. Tijelo se bliži kraju, ali dušu očekuje novi početak. Svi su ovdje – majka Draženka, otac Ivan, sestre Lucija i Katarina, brat Andrija, djevojka Magdalena. Znaju da je trenutak došao. Teško im je skupiti snagu i biti mu blizu, no s njegova lica ne silaze osmijeh i znakovi duboka mira.

Susret s umirućim nikada nije ugodan i lak, stoga je to lakše izbjeći opravdavajući se nedostatkom vremena ili proglašavajući se smetnjom. Ionako se ništa ne može promijeniti, čemu se uopće truditi? Zar je čovjek na samrti svjestan okoline, ljudi koji bdiju nad njim? Sigurnije je ostati u lagodi vlastitoga svijeta, gdje nema ni traga bolesti ili smrti.

Zašto se zazire od posjeta onima čiji su dani gotovo izbrojeni? Zašto to budi nelagodu i strah? Možda zato što se u susretu s osobom na smrtnoj postelji čovjek na vrlo izravan način suočava s onime što ne može do kraja spoznati – svršetkom zemaljskog i početkom vječnog života. U jednom trenutku raspadljivo i neraspadljivo odlaze suprotnim putevima, odvajaju se od cjeline koju

su činili tijekom godina hoda prolaznim svijetom. Lice i naličje gube obrise, isparavaju u zrak, sada toliko sličan njima, jer i oni postaju prozirni i neuhvatljivi, a sve se to odvija naočigled svih, ali samo pronicljivi mogu to osjetiti srcem.

Sve staje. Bilo se smiruje. Tek vlastita krv teče žilama. Ovozemno se doima sve dalje. Pogled bježi prema nebu. Rješenju i cilju. Ali u tim je posljednjim satima teško razmišljati o tome da je smrt nužna kako bi se duša vratila svojem iskonu. Umjesto toga, čovjek vidi čovjeka. Majka sina, sestra brata, djevojka momka.

Od svega tjelesnog na čovjeku, jedino oči nude odraz stvarnog stanja. Dokle god se u njima vidi zraka života, osoba je prisutna, sluša i razumije. Njihovim skrivanjem gubi se sveti dodir s ljudskom nutrinom. Duša kao da ni ne postoji ili je negdje daleko, odavno izgubljena. Oči su spona koja povezuje jedno biće s drugim.

Stipe se prepustio Božjoj volji, s čvrstim i nevinim povjerenjem da će ga Prijateljeva ruka podići i odvesti, da će biti zbrinut. Pogled mu je gubio bistrinu. Dao je najviše što je mogao, a sada je red na onomu koji mu pomaže da predahne jednom zauvijek.

Toga je dana poslao poruku majci i djevojci, ali slova su bila ispremiješana, riječi su se teško razabirale. Mozak su mu pritiskale metastaze i zato je s mnogo napora i pogrješaka prenosio ono o čemu je razmišljao. Nije to bilo nimalo slično Stipi koji je mjesecima učestalo zapisivao svoje misli o bolesti, životu, vjeri. Koji je u naletima nadahnuća i neutažene potrebe za svjedočenjem pisao o svemu, bez zadržke, bez cenzure nad vlastitim mislima.

Međutim, toga jutra prsti nisu slušali i bilo mu je teško sastaviti smislenu poruku. Uspio je poslati glasovnu poruku iz koje se moglo čuti koliko je loše, premda je to pokušavao prikriti. Bio je to nagovještaj tijela da više ne može nositi toliki teret. Nekoliko sati kasnije obitelji se javila onkologinja s najpotresnijim riječima:

– Vrijeme je. Možete doći i biti s njim do kraja.

Znali su što trebaju napraviti. Posljednjih se tjedana Stipina situacija pogoršavala i svi su ih upozoravali da ono najgore ubrzo slijedi, stoga su te riječi za njih značile da ostave ono što rade i pohitaju prema bolnici.

U sobu je prvo ušla majka Draženka. Bila je svjesna svega i spremna biti uz sina. Stipe je bio polusvjestan, priključen na kisik i infuziju. Aparati su radili ono što on nije mogao činiti samostalno. Te mehaničke sprave ispuštale su zvukove i oponašale ono što se trebalo prirodno odvijati. Majka ga je nježno i toplo mazila po rukama i licu, poljubila ga i obrisala. Onako kako samo majka zna. Komunicirali su pogledima i dodirima. Namjestila bi mu jastuk, popravila pokrivač. Kao da se krug života vraćao na početak, na vrijeme kad ga je stavljala u krevetić, umirivala ga i njegovala. Krug se zatvarao i susretao s mjestom odakle je krenuo na životni put. Ona je sve to upijala u tišini.

Nedugo zatim pridružili su se i ostali. IVAN, LUCIJA, ANDRIJA, KATARINA, MAGDALENA. Imena koja su Stipi bila sve na svijetu. Svako je od njih iza sebe skrivalo osobu koja je utkala niti u Stipinu životnu mrežu. Ušli su, pozdravili majku i Stipu, pa sjeli. Nisu mogli znati koliko će vremena provesti ondje, ali znali su što im je

činiti. Molili su se za njega, a tako se i međusobno tješili. Stipe ih je držao na okupu. On je bio most što ih je vodio jedne drugima. Iako potreseni prizorom, sabrano su i pobožno bdjeli nad njim, to je bilo najmanje što mogu učiniti. Sveta tišina dodirnula je zidove, prozore i pod. Okrznula se o svakoga od njih.

Svaki novi krug kazaljki znak je blizine kraja. Stipe je tjelesno slab, ali duhovno gori. Prostorija je postala kapelica u koju se nastanilo njegovo srce. Vani teče život, ljetno se razlijeva u punom sjaju i ljudi su zbog toga dobre volje. Prozori bolnice razdvajaju ta dva svijeta – onaj vanjski, samo izobilje, i unutarnji, sama skromnost.

Otkad je bolestan, Stipe je više puta primio bolesničko pomazanje. Htio je uvijek biti spreman i pomazan. Od Boga izabran. Pripravan za ono u što je cijeloga života vjerovao – susret licem u lice s Gospodinom. Nije pomazanje samo dio vjere, ono se u davnim vremenima koristilo i za kraljeve. Pomazivali su se ne bi li zaprimili posebnu moć. Znači li to da su bili svjesni ograničenosti ljudske snage i otvoreni duhovnoj pomoći? Moguće je da su imali slutnju ili saznanje da se, kako bi rukovali narodom, ne mogu osloniti samo na doseg ljudskog uma i rada.

* * *

Dugačkim hodnikom polagano odzvanjanju koraci. Ispremiješali su se s užurbanim koračanjem medicinskih sestara koje već satima stoje na nogama. Stigao je i on, jer mu je to posao, ali i poziv.

Ljudi ga traže u različitim prigodama. Treba krstiti dijete, vjenčati par, pokopati bližnjega, ispovjediti grješnika. Pružiti riječi utjehe i ohrabrenja. Dati bolesničko pomazanje. Nije mu prvi put da posjećuje bolesnika. Čovjeka na izmaku.

Kad ga ugledaju, neki se i prestraše jer njegov lik povezuju s onostranim. Svijetom u koji kročimo kada preminemo. Crna odjeća podsjeća na poznati izraz *memento mori*. U jednoj crkvi u Rimu nalazi se skulptura kostura koji drži pješčani sat. Pomalo neobična i sablažnjiva pojava za sakralni prostor. Međutim, razmišljati o vječnome životu bez pomisli na smrt nije moguće jer je ona nužni korak do konačnoga cilja. Svačiji pješčani sat jednom mora iscuriti. Koliko zrnaca u kojem trenutku imamo, ne možemo znati. Stipina su hitro padala na dno pješčanoga sata i zato je svećenik bio ondje. Da mu, posljednji put, udijeli bolesničko pomazanje.

U sobi su i dalje bili njegovi bližnji. Usne su im šaputale molitve, i iako se nisu kretale u jednakom ritmu, sve su molile s istom namjerom – da Stipe što prije stigne k Ocu. Koraci su bili sve bliže te su sada i oni mogli čuti da netko dolazi. Nisu se iznenadili, očekivali su ga. Ušao je i upitao:

– Tko je ovdje Čutura?

Nisu stigli progovoriti jer ih je Stipe sve preduhitrio. Jedva držeći oči otvorene, u polusvijesti u kojoj se dotada nalazio, odrješito odgovori podižući ruku:

– Ja sam.

Svećenik je blagoslovljenom vodom poškropio Stipu i čitavu prostoriju. Kapljice vode donijele su novu

svježinu i pružile utjehu koja im je nedostajala. Izrekli su općenitu ispovijed kao čin kajanja za počinjene grijeh-e, a svakom se riječi sve više činilo da se nebo spušta na zemlju. Zrak je bio pun iskrene ljubavi i nade dok je svećenik nastavljao sa sakramentom čitajući odlomak iz Svetoga pisma. Izgovorene misli odzvanjale su u ušima, ispunjavale srca. Stipe je cijelo vrijeme bio prisutan. Shvaćao je značenje sakramenta koji je više puta primio u posljednjih pet godina. Svećenik je položio ruke na njegovo bolesno tijelo. Svoje je dlanove stavio na Stipinu glavu. U potpunoj tišini, podsjećajući tim činom na Božju prisutnost. Zatim je uzeo ulje, izrekao molitvu kako bi ga blagoslovio te ga pomazao govoreći:

– Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrdem neka te Gospodin milošću Duha Svetoga pomogne.

Jednoglasan odgovor bio je: »Amen!« te je svećenik nastavio:

– Neka te slobodna od grijeha spasi i milostivo pridigne.

Stipe je već imao mir u srcu, a sada je bio ojačan i posebnom milosti. Znao je da nije sam i to mu je pružilo utjehu i radost što su mu se ocrtavale na licu. Nije to bila samo njegova priprava, nego i priprava svih u sobi. Trebala im je dodatna pomoć. Spoznaja da su učinili sve. Sada su se mogli nositi s ishodom.

Dok su svi pogledi bili usmjereni prema bolesničkom krevetu i osobi koja je na njemu ležala, na prozorsku su se dasku došuljala dva goluba. Doletjeli su neprimjetno i promatrali posljednje trenutke mladića koji je toliko zaokupljao prisutne. Činili su se poput nebeskih izaslanika koji marljivo vrše svoju zadaću.

Oko devet sati navečer počela je ljetna oluja. Ona većinom traje kratko, za njom slijedi smiraj, a tako je bilo i ovoga puta. Oluja Stipine bolesti dosegula je vrhunac toga lipanjskog dana, spremna do kraja uništiti tijelo, ali ne i duh. Stipe je sve teže disao, smrtna agonija ga je zahvaćala. Aparat s kisikom neprestance je radio i jedino je pitanje bilo koliko će to potrajati.

Majka nije željela da joj sin dugo pati. Nagledala se dovoljno patnje tijekom posljednjih pet godina. Operacije, pretrage, sve lošiji i lošiji nalazi, suze, probdjevane noći. Sada je molila samo da što prije završi. Počela je krunicu Božjega milosrđa. Pod prstima je okretala zrnca i kao da je u svako od njih utiskivala svoje vapaje prema nebu. Stipino disanje bilo je sve sporije. Njegove vjeđe teško su se podizale. Kako se dan primicao kraju, tako je i Stipe polako nestajao. Majčina molitva napokon je bila uslišana. Uskoro je Stipe ispustio posljednji dah, koji kao da su na trenutak mogli vidjeti svi u prostoriji. Pred njima je ostalo tijelo kojemu više nisu bili potrebni aparati, tijelo koje je skončalo svoj vijek na zemlji. Stipina duša krenula je u zagrljaj svojem Prijatelju.

Sadržaj

PRVI DIO

Prvo poglavlje	9
Drugo poglavlje	16
Treće poglavlje	23
Četvrto poglavlje	32
Peto poglavlje	38
Šesto poglavlje	47

DRUGI DIO

Sedmo poglavlje	63
Osmo poglavlje	66
Deveto poglavlje	77
Deseto poglavlje	80
Jedanaesto poglavlje	87
Dvanaesto poglavlje	95
Trinaesto poglavlje	100
Četrnaesto poglavlje	110
Petnaesto poglavlje	114
Šesnaesto poglavlje	121

TREĆI DIO

Sedamnaesto poglavlje	131
Osamnaesto poglavlje	137
Devetnaesto poglavlje	155
Dvadeseto poglavlje	166
Dvadeset prvo poglavlje	172
Dvadeset drugo poglavlje	179
Dvadeset treće poglavlje	184
Dvadeset četvrto poglavlje	192
Dvadeset peto poglavlje	197
Post Scriptum	202

DODATAK

Stipini tekstovi	209
Iz priručnika <i>Hod za Jaganjcem</i>	209
Iz rokovnika svetoga Josipa	249
<i>Hod za život!</i> (Stipina priča)	253
Svjedočanstva	259